

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4Tos/36/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1122011589
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Ľupták, PhD., MBA
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:1122011589.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA a sudcov JUDr. Petra Kvietka a JUDr. Mária Šuleja, v trestnej veci odsúdeného O. F., nar. XX.XX.XXXX, na neverejnom zasadnutí dňa 20. apríla 2023, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 7PP/2/2023 zo dňa 14.02.2023, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť odsúdeného O. F. z a m i e t a .

odôvodnenie:

Uznesením sp. zn. 7PP/2/2023 zo dňa 14.02.2023 samosudca Okresného súdu Banská Bystrica podľa § 66 ods. 1 písm. a) Tr. zák. zamietol žiadosť odsúdeného O. F. o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zo dňa 28.09.2022, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 8T/4/2021 zo dňa 01.02.2021 v trvaní 18 mesiacov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí konanom dňa 14.02.2023 sťažnosť, ktorú bližšie nezdôvodnil a neskôr ani písomne nedoplnil.

Podľa § 192 ods. 1/ Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle uvedeného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nebola dôvodne podaná, pretože u neho neboli splnené zákonné podmienky vyžadované ustanovením § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na jeho podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Z obsahu predloženého spisu vyplýva, že O. F. v súčasnosti vykonáva súhrnný trest odňatia slobody z trestného rozkazu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 8T/4/2021 zo dňa 01.02.2021, právoplatného dňa 19.10.2021, v trvaní 18 mesiacov, so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. g) Tr. zák.. v súbehu s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák.

Dňa 28.09.2022 bol Okresnému súdu Bratislava I doručený návrh odsúdeného na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z vyššie uvedeného rozhodnutia. Uznesením Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4Pp/51/2022 zo dňa 21.11.2022 bol návrh odsúdeného podľa § 241 ods. 1 písm. a) Tr. por. per analogiam s poukazom na § 417 ods. 1 Tr. por. postúpený Okresnému súdu Banská bystrica, ako súdu vecne a miestne príslušnému na konanie a rozhodnutie o podanom návrhu, o ktorom prvostupňový súd rozhodol sťažnosťou napadnutým uznesením.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. ak ide o osobu odsúdenú za prečin, po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody, môže súd odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Okresný súd, pri dôslednom dodržaní procesného postupu a rešpektovaní práva odsúdeného na obhajobu, rozhodol na verejnom zasadnutí v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil, a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým hľadiskám obsiahnutým v ust. § 176 ods. 2/ Tr. por., prejednávaneému prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič vyčítať. Stručne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona.

Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení, vychádzajúc z ust. § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., musí súd zhodnotiť konanie odsúdeného pred spáchaním trestného činu, jeho správanie vo výkone trestu odňatia slobody a zároveň reálne zhodnotiť predpoklad, či v budúcnosti povedie riadny život, pričom sa prihliada aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva. Pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil dve podmienky. Formálnu - vykonal trest v zákonom stanovenej dobe a materiálnu - plnením svojich povinností preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Formálnu podmienku pre podmiennečné prepustenie odsúdený splnil po vykonaní dvoch tretín uloženého trestu, a to dňa 17.09.2022.

Pokiaľ však ide o materiálne podmienky, tieto podľa zistení krajského súdu neboli splnené, pretože odsúdený plnením svojich povinností počas výkonu trestu nepreukázal potrebné polepšenie a súčasne nie je možné vysloviť predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život.

Očakávanie, že odsúdený povedie riadny život, ako jedna z materiálnych podmienok podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, doterajšieho pôsobenia vo výkone trestu, ale aj jeho predchádzajúceho spôsobu života, vrátane jeho trestnej činnosti, možností jeho nápravy a osobných pomerov, a tiež je potrebné prihliadnúť aj na účel trestu. Pokiaľ ide o materiálnu podmienku na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, teda očakávanie, že odsúdený povedie riadny život tak, túto súd objasňuje a skúma komplexnejšie, posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktoré je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu, povedie riadny život t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Materiálnou podmienkou možnosti očakávania, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 odsek 1 Trestného zákona je potrebné i v prípade uvedeného v bode 1/ skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017).

Aj podľa zistení krajského súdu bol ďalší výkon trestu odňatia slobody odsúdeným potrebný, a to predovšetkým z toho dôvodu, aby bol naplnený reálny predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život. Z odpisu registra trestov odsúdeného totiž vyplýva, že tento sa v minulosti dostal opakovane do rozporu so zákonom, a to za rôznorodú, prevažne úmyselnú trestnú činnosť (odsúdený má až 9 záznamov v odpise registra trestov). Doposiaľ uložené tresty sa u neho evidentne minuli účinkom a nevzal si z nich žiadne ponaučenie, keďže s odstupom času doposiaľ vždy pokračoval v páchaní ďalšej trestnej činnosti. Navyiac trest vykonáva v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, čo tiež zodpovedá stavu jeho prevýchovy. Z uvedených dôvodov krajský súd dospel k záveru, že odsúdený počas výkonu trestu

nepreukázal potrebné polepšenie, pričom s poukazom na opakované páchanie trestnej činnosti, stredné riziko recidívy trestnej činnosti, sa jeho resocializačná prognóza javí ako menej priaznivá, a súčasne v súčasnosti nie je možné vysloviť reálny predpoklad, že v budúcnosti povedie riadny život, preto je u neho ďalší výkon trestu odňatia slobody dôvodný. Krajský súd v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie uznesenia okresným súdom. Na tomto mieste nadriadený súd pripomína, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu, a preto nadriadený súd v podrobnostiach poukazuje na dostatočné odôvodnenie uznesenia súdu prvého stupňa, ktoré si v plnom rozsahu osvojuje.

V širších súvislostiach krajský súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59-60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok z 15.2.2017 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27.9.2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31, § 33).

Krajský súd navyše zdôrazňuje, že na podmienené prepustenie z výkonu trestu neexistuje „právny nárok“, ktorého by sa mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienenom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (napr. uznesenie zo dňa 12. augusta 2015, sp. zn. 3 Urtost 3/2015, zo dňa 10. septembra 2014, sp. zn. 1 Tost 19/2015, zo dňa 25. februára 2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, zo dňa 24. septembra 2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015, zo dňa 7. apríla 2016, sp. zn. 5 Urtost 2/2016), aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti.

Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom, ktorý je vyslovený s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, a pri ktorom je súd vždy odkázaný na objektívne okolnosti. Takouto okolnosťou sú aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Isteže nemožno paušálne dospieť k záveru, že u viacnásobných recidivistov už podmienené prepustenie z výkonu trestu a priori neprípadá do úvahy. Faktom ale je, že s ohľadom na ich kriminálnu minulosť, bude splnenie materiálnej podmienky (o ich polepšení a nízkeho rizika recidívy) skôr výnimočné, ako bežné (z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15.05.2017, sp. zn. 5 Urtost 3/2017).

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

S poukazom na uvedené skutočnosti preto senát krajského súdu sťažnosť odsúdeného v súlade s citovaným ustanovením zamietol ako nedôvodnú.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Tr. por. v spojení s § 180 Tr. por.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.